

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

Кафедра сімейної медицини ФПДО

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ

СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

**ДЛЯ СЛУХАЧІВ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ В КАРДІОЛОГІЇ»**

Львів – 2022

УДК 616.12-083.98(076)

М545

Рекомендовано методичною комісією факультету післядипломної освіти
Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
Протокол № 3 від 30 червня 2022 р.

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ПІДГОТУВАЛИ

викладачі кафедри сімейної медицини ФПДО

Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

д.мед.н., професор	Соломенчук Т.М.
к.мед.н., доцент	Копчак Л.М.
д.мед.н., професор	Світлик Г.В.
д.мед.н., професор	Скибчик В.А.
к.мед.н., доцент	Капустинський О.О.
к.мед.н., доцент	Беш Д.І.
к.мед.н., доцент	Заремба О.В.
к.мед.н., доцент	Слаба Н.А.
к.мед.н., доцент	Макар О.Р.
к.мед.н., доцент	Склярова О.Є.
к.мед.н., доцент	Кисіль О.Ю.
к.мед.н., в.о.доц.	Голик О.М.
к.мед.н., в.о.доц.	Федечко М.Й.
к.мед.н., в.о.доц.	Смалюх О.В.
к.мед.н., в.о.доц.	Процько В.В.
к.мед.н., асистент	Тишко Л.О.
к.мед.н., асистент	Білавка І.В.
к.мед.н., асистент	Чнгрян Г.В.
к.мед.н., асистент	Юзич І.А.
к.мед.н., асистент	Галькевич М.П.
к.мед.н., асистент	Рак Н.О.
асистент	Климкович О.Ю.
асистент	Лабінська О.Є.
асистент	Прокоса М.І.
асистент	Луцька В.Л.
асистент	Кузь Н.Б.

Рецензенти:

Завідувач кафедри терапії № 1, медичної діагностики та гематології і трансфузіології
ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького, д.мед.н., професор **Скляров Є.Я.**;

Завідувач кафедри клінічної лабораторної діагностики ФПДО ЛНМУ імені Данила
Галицького, д.мед.н., професор, академік АНВО України **Лаповець Л.Є.**

Відповідальні за випуск:

Т.в.о. першого проректора з науково-педагогічної роботи к.біол.н., доцент
І.І.СОЛОНИНКО

Декан факультету післядипломної освіти, доцент О.Є. СІЧКОРІЗ

УДК 616.12-083.98(076)

© Соломенчук Т.М., 2022

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

1	Синдром передчасного збудження шлуночків
2	Тахікардії з широкими комплексами.
3	Ускладнення інфаркту міокарда. Діагностика, лікування
4	Шлуночкові тахікардії. Тремтіння і фібриляція шлуночків
5	Електроімпульсна терапія гострих порушень серцевого ритму
6	Тромбоемболія легеневої артерії: клініка, діагностика, невідкладна терапія
7	Синдром слабості синусового вузла
8	Гостра судинна недостатність: класифікація, клініка, невідкладна допомога
9	Синоатріальні і атріовентрикулярні блокади.
10	Клінічна фармакологія антиаритмічних препаратів.

СИНДРОМ ПЕРЕДЧАСНОГО ЗБУДЖЕННЯ ШЛУНОЧКІВ

Мета і завдання

Удосконалити знання з діагностики та лікування синдрому передчасного збудження шлуночків.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, тематичні електрокардіограми, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Синдром преекзитації (передчасного збудження шлуночків).
2. Синдроми преекзитації: WPW, CLC, їх класифікація.
3. ЕКГ при синдромі WPW, диференційна діагностика.
4. ЕКГ при синдромі CLC, диференційна діагностика.
5. Ортодромна та антидромна тахікардія.
6. Клінічне значення синдромів преекзитації шлуночків.

Практичні навички

Знати критерії ЕКГ діагностики та лікування синдрому WPW.

Вміти діагностувати синдром WPW.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Хемптон Д. Основи ЕКГ = *The ECG Made Easy* : пер. 9-го англ. вид.: двомовне вид.: укр., англ. / Джон Хемптон ; наук. ред. пер. Нестор Середюк ; пер. з англ. Олексія Скакуна. – К. : ВСВ "Медицина", 2020. – 248 с.
2. Швед М.І. Основи практичної електрокардіографії / М.І. Швед, М.В. Гребеник // Тернопіль ТДМУ Укрмедкнига, 2021. – 128 с.
3. Скибчик В.А. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології / В.А. Скибчик, Я.В. Скибчик // К.: ТОВ "Люди в білому", 2014. – 154с.
4. Скибчик В.А, Скибчик Я.В. Клінічна електрокардіографія для професіоналів. – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2021. – 568 с.
5. Шумаков В.О., Тащук В.К. Електрокардіографія. Основи діагностики : монографія. – К. : Четверта хвиля, 2014. – 248 с.
6. Жарінов О.Й., Куць В.О., Верезніков Г.П., Сєрова О.Д. Практикум з електрокардіографії. – Львів: Видавництво МС, 2014. – 268с.

ТАХІКАРДІЇ З ШИРОКИМИ КОМПЛЕКСАМИ QRS

Мета і завдання

Поглибити знання клініки, діагностики, диференційної діагностики та лікування тахікардій з широкими комплексами QRS

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, тематичні електрокардіограми, набір результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження при різних варіантах аритмій з широкими комплексами, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Що відноситься до тахікардій з широкими комплексами QRS
2. Шлуночкова тахікардія: визначення, загальні ознаки
3. Епідеміологія шлуночкових тахіаритмій.
4. Захворювання, асоційовані з шлуночковими тахіаритміями.
5. Електрофізіологічні механізми шлуночкових тахіаритмій.
6. ЕКГ критерії ШТ.
7. Визначення джерела пароксизму ШТ.
8. Алгоритм діагностики ШТ
9. Класифікація шлуночкових тахікардій (ШТ) за:
 - тривалістю пароксизму ШТ;
 - характером ЕКГ-змін під час пароксизму ШТ;
 - прогностичним значенням ШТ.
10. Методи діагностики ШТ.
11. Специфічні типи шлуночкових аритмій:
 - стійка мономорфна ШТ (шлуночкова тахікардія за наявності структурного захворювання серця),
 - поліморфна ШТ,
 - поліморфна ШТ, асоційована з подовженим інтервалом QT (пірует-тахікардія),
 - катехоламінергічна поліморфна шлуночкова тахікардія,
 - правошлуночкова стійка ШТ (ШТ за наявності аритмогенної дисплазії правого шлуночка),
 - ШТ за типом re-entrі з блокадою ніжки пучка Гіса (за наявності кардіоміопатії),
 - двоспрямована ШТ за наявності дигіталісної інтоксикації,
 - ідіопатичні ШТ.
12. Шлуночкові тахікардії, асоційовані з раптовою серцевою смертю.
 - Диференційна діагностика аритмій з широкими комплексами QRS
 - Шлуночкова тахікардія чи суправентрикулярна тахікардія з широкими комплексами (графічні та клінічні відмінності).
13. Загальні засади лікування шлуночкових тахікардій.
14. Невідкладне лікування ШТ з порушеннями гемодинаміки (гемодинамічно нестабільної ШТ).
15. Фармакологічна терапія ШТ.
16. Покази і протипокази до імплантації кардіовертерів-дефібриляторів у хворих з ШТ.
17. Покази і протипокази до катетерної абляції при ШТ.

Практичні навички

Знати причини, клінічні прояви, класифікацію, діагностику, диференційну діагностику, методи лікування, маршрут пацієнтів із шлуночковими аритміями та аритміями з широкими комплексами;

Вміти діагностувати ШТ та аритмії з широкими комплексами, надати невідкладну допомогу при ШТ та аритміях з широкими комплексами.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Денисюк В.І., Мороз В.М., Денисюк О.В. *Аритмії та блокади серця: 30-річний науково-практичний досвід вивчення порушень ритму серця з урахуванням рекомендацій доказової медицини; Практичне керівництво* / Київ: Центр ДЗК, 2017 – 560 с.
2. *Функціональна діагностика» Підручник для лікарів –інтернів та лікарів – слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України / За ред. О. Жарінова, Ю. Іваніва, В. Куця. – К., «Четверта хвиля», 2021. – 784 с..*

3. *Новые клинические рекомендации Американской Ассоциации сердца/Американской коллегии кардиологов/Общества специалистов по нарушениям ритма сердца (AHA/ACC/HRS) по лечению больных с желудочковыми аритмиями и предотвращению внезапной сердечной смерти от 2017г. Кардиология. 2018;58(11): 94-100.*
4. *Скибчик В.А., Скибчик Я.В. Клінічна електрокардіографія для професіоналів. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2021. – 568 с.*
5. *Скибчик В.А., Скибчик Я.В. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології. – Видання 3-є, виправлене. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2021. – 164с.*
6. *Al-Khatib S. M., Stevenson W. G., Ackerman M. J. et al. 2017 AHA/ACC/HRS Guideline for Management of Patients With Ventricular Arrhythmias and the Prevention of Sudden Cardiac Death: Executive Summary: A Report of the American College of Cardiology / American Heart Association Task Force on Clinical Practice Guidelines and the Heart Rhythm Society. J Am Coll Cardiol 2017: S0735–1097 (17) 41305–2.*
7. *Priori S. G., Blomström-Lundqvist C., Mazzanti A. et al. 2015 ESC Guidelines for the management of patients with ventricular arrhythmias and the prevention of sudden cardiac death: The Task Force for the Management of Patients with Ventricular Arrhythmias and the Prevention of Sudden Cardiac Death of the European Society of Cardiology (ESC). Endorsed by: Association for European Paediatric and Congenital Cardiology (AEPC). Eur Heart J 2015;36 (41):2793–2867.*
8. *Основи електрокардіографії. Третє видання, перероблене і доповнене / Ред.: О.Й. Жарінов, В.О. Куць. – Львів: Видавництво МС, 2017. – 240 с.*

УСКЛАДНЕННЯ ІНФАРКТУ МІОКАРДА. ДІАГНОСТИКА, ЛІКУВАННЯ

Мета і завдання

Удосконалити знання особливостей клінічних проявів та лікування ускладнень інфаркту міокарда.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, тестові завдання та ситуаційні задачі на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Варіанти ускладнень при інфаркті міокарду.
2. Клінічна картина ускладнень при інфаркті міокарду.
3. Лабораторні та інструментальні методи обстеження.
4. Лікування пацієнтів з ускладненнями інфаркту міокарда, зокрема при:
порушенні ритму/провідності серця (тахіаритмія, виражена брадикардія тощо);
 - гострій серцевій недостатності (серцева астма, набряк легень);
 - кардіогенному шоці;
 - тромбоемболічних ускладнень;
 - синдромі Дреслера;
 - аневризмі серця.
5. Профілактика ускладнень при інфаркті міокарду.

Практичні навички

Знати критерії діагностики та принципи лікування ускладнень інфаркту міокарда. Вміти своєчасно розпізнати ускладнення інфаркту міокарду. Вміти надати невідкладну допомогу і провести інтенсивну терапію при ускладненнях інфаркту міокарда.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Заремба Є.Х., Кияк Ю.Г., Бабиніна Л.Я. та ін. Кардіологія для сімейних лікарів: навчальний посібник / за ред. Є.Х. Заремби. – К.: 2011. – 532 с.
2. Курс лекцій з клінічної кардіології / за ред. проф. В. Й. Целуйко. – К., 2020. – 592 с.
3. Скибчик В.А., Соломенчук Т.М. Практичні аспекти сучасної кардіології. – Львів: Мс, 2017. – 416 с.
4. Внутрішні хвороби. Підручник заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / ред. А. Яремчук-Качмарчик. - Краків : Практ. медицина, 2018. - 1632с.
5. 2016 ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure: The Task Force for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure of the European Society of Cardiology (ESC) Developed with the special contribution of the Heart Failure Association (HFA) of the ESC // Eur. Heart J. – 2016. – Vol. 37 (27). – P. 2129–2200.
6. Follath F., Yilmaz M.B., Delgado J.F. et al. Clinical presentation, management and outcomes in the Acute Heart Failure Global Survey of Standard Treatment (ALARM-HF) // Intensive Care Med. – 2011. – Vol. 37 (4). – P. 619–626.
7. Task Force on the management of ST-segment elevation acute myocardial infarction of the Europe an Society of Cardiology (ESC) / Steg P.G., James S.K., Atar D. et al. ESC Guidelines for the management of acutemyocardial infarction in patients presenting with ST-segment elevation // Eur. Heart J. – 2012. – Vol. 33. – P. 2569–2619.

ШЛУНОЧКОВІ ТАХІКАРДІЇ. ТРЕМТІННЯ І ФІБРИЛЯЦІЯ ШЛУНОЧКІВ

Мета і завдання

Поглибити знання клініки, діагностики і лікування шлуночкових аритмій.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, тематичні електрокардіограми, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "мозковий штурм".

Навчальні питання:

1. Епідеміологія шлуночкових тахіаритмій.
2. Захворювання, асоційовані з шлуночковими тахіаритміями.
3. Електрофізіологічні механізми шлуночкових тахіаритмій.
4. Класифікація шлуночкових тахікардій (ШТ) за:
 - тривалістю пароксизму шлуночкової тахікардії;
 - характером ЕКГ-змін під час пароксизму шлуночкової тахікардії;
 - прогностичним значенням ШТ.
5. Методи діагностики ШТ.
6. Специфічні типи шлуночкових аритмій:
 - стійка мономорфна ШТ (шлуночкова тахікардія за наявності структурного захворювання серця);
 - поліморфна ШТ;
 - поліморфна ШТ, асоційована з подовженим інтервалом QT (пірует-тахікардія);
 - катехоламінергічна поліморфна шлуночкова тахікардія;
 - правошлуночкова стійка ШТ (ШТ за наявності аритмогенної дисплазії правого шлуночка);

- ШТ за типом re-entri з блокадою ніжки пучка Гіса (за наявності кардіоміопатії);
 - двоспрямована ШТ за наявності дигіталісної інтоксикації;
 - ідіопатичні ШТ.
7. Шлуночкові тахікардії, асоційовані з раптовою серцевою смертю.
 8. Загальні засади лікування шлуночкових тахікардій.
 9. Невідкладне лікування ШТ з порушеннями гемодинаміки (гемодинамічно нестабільної ШТ).
 10. Фармакологічна терапія ШТ.
 11. Покази і протипокази до імплантації кардіовертерів-дефібриляторів у хворих з ШТ.
 12. Покази і протипокази до катетерної абляції при ШТ.
 13. Трентиння та фібриляція шлуночків, ЕКГ-ознаки, невідкладна допомога.

Практичні навички

Знати алгоритм діагностики і лікування шлуночкових аритмій.

Вміти діагностувати шлуночкову тахіаритмію, надати невідкладну допомогу при ШТ.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Денесюк В.І., Мороз В.М., Денесюк О.В. *Аритмії та блокади серця: 30-річний науково-практичний досвід вивчення порушень ритму серця з урахуванням рекомендацій доказової медицини; Практичне керівництво / Київ: Центр ДЗК, 2017 – 560 с.*
2. Жарінов О.Й., Куць В.О., Верещніков Г.П., Серова О.Д. *Практикум з електрокардіографії. – Львів: Мс, 2014. – 268 с.*
3. Заремба Є.Х., Кияк Ю.Г., Бабиніна Л.Я. та ін. *Кардіологія для сімейних лікарів: навчальний посібник / за ред. Є.Х. Заремби. – К., 2011. – 532 с.*
4. *Настанова з кардіології / За ред. В.М. Коваленка. – Київ: Моріон, 2009. – 1368 с.*
5. *Основи кардіології: Принципи и практика (2-е изд.) / Под ред. проф. Клива Розендорффа. – Львов: Медицина світу, 2007. – С. 121-130.*
6. Скибчик В.А., Скибчик Я.В. *Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології. – Київ: ТОВ «Люди в білому», 2014. – 154 с.*
7. Скибчик В.А., Скибчик Я.В. *Клінічна електрокардіографія для професіоналів. – Львів, 2021. - 568 с.*
8. *Функціональна діагностика: Підручник для лікарів-інтернів та лікарів – слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України / За ред. О.Й. Жарінова, Ю.А. Іваніва, В.О. Куця. – Київ : Четверта хвиля, 2018. – 736 с.*
9. Шумаков В.О., Ташук В.К. *Електрокардіографія. Основи діагностики : монографія. – К. : Четверта хвиля, 2014. – 248 с.*

ЕЛЕКТРОІМПУЛЬСНА ТЕРАПІЯ ГОСТРИХ ПОРУШЕНЬ СЕРЦЕВОГО РИТМУ

Мета і завдання

Удосконалити вміння діагностувати порушення ритму і провідності серця, які потребують електроімпульсної терапії; засвоїти методики надання невідкладної терапії при гострих порушеннях провідності серця.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, архівні кардіограми, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "мозковий штурм".

Навчальні питання:

1. Класифікація порушень провідності серця.
2. Синусова брадикардія (причини, ЕКГ-ознаки, клінічне значення, лікування).
3. Синоатріальні блокади I, II та III ступеня (диференційна діагностика, клінічне значення, лікування).
4. Атріовентрикулярна блокада I ступеня.
5. Атріовентрикулярна блокада II ступеня (Мобітц I, Мобітц II, високоступенева АВ-блокада II ступеня).
6. Атріовентрикулярна блокада III ступеня (повна).
7. Основні ускладнення повної АВ-блокади та принципи лікування.
8. Синдром Фредеріка (причини, ЕКГ-ознаки, клінічне значення, лікування).
9. Синдром слабкості синусового вузла.
10. Брадикардична форма фібриляції передсердь.
11. «Вислизаючі» скорочення.
12. Атріовентрикулярний та ідіовентрикулярний ритми.
13. Асистолія, електромеханічна дисоціація.
14. Штучний водій ритму: постійна та тимчасова електрокардіостимуляція.
15. Лікування синоатріальних та атріовентрикулярних блокад у хворих на гострий інфаркт міокарда, при недостатності кровообігу.
16. Електрокардіостимуляція: визначення поняття, мета, варіанти.
17. Функції сучасних електрокардіостимуляторів (ЕКС).
18. Класифікація ЕКС (однокамерні, двокамерні, трикамерні, «безелектродний» ЕКС), режимів роботи.
19. Типи комплексів ЕКГ при кардіостимуляції.
20. Порушення роботи ЕКС.
21. Ускладнення електрокардіостимуляції.

Практичні навички

Знати алгоритм діагностики порушення ритму і провідності серця, які потребують електроімпульсної терапії;

Вміти діагностувати та надавати невідкладну допомогу при життєвонебезпечних брадиаритміях, визначати покази та протипокази для постановки ЕКС, кардіовертера-дефібрилятора при відповідних порушеннях ритму і провідності серця.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Скибчик В.А, Скибчик Я.В. *Клінічна електрокардіографія для професіоналів.* – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2021. – 568 с.
2. Скибчик В.А., Соломенчук Т.М. *Практичні аспекти сучасної кардіології.* – Львів: Мс, 2017. – 416 с.
3. Скибчик В.А, Скибчик Я.В. *Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології.* – Київ: ТОВ «Люди в білому», 2014. – 154 с.
4. *Кардіологія для сімейних лікарів: навчальний посібник.* Є.Х. Заремба, Ю.Г. Кияк, Л.Я. Бабиніна та ін.; за ред. Є.Х. Заремби. – К.: Поліграфіст, 2011. - 532 с.
5. *Функціональна діагностика/ О.Жарінов, Ю.Іванів, В.Куць.- К.: Четверта хвиля.-2018.- 732с.*
6. Денисюк В.І., Мороз В.М., Денисюк О.В. *Аритмії та блокади серця: 30- річний науково-практичний досвід вивчення порушень ритму серця з урахуванням рекомендацій доказової медицини; Практичне керівництво / Київ: Центр ДЗК, 2017 – 560 с.*
7. *Невідкладна допомога в кардіології. Навчальний посібник під редакцією Долженко М.М.-К. Наукова думка. – 2018. – 412 с.*

8. *Рекомендации по применению имплантируемых устройств 2012. Рекомендации Рабочей группы по нарушениям ритма сердца Ассоциации аритмологов Украины // К. –2012. –26 с.*
9. *2021 ESC Guidelines cardiac pacing and cardiac resynchronization therapy // European Heart Journal. – 2021. – V. 42 – P. 3427-3520.*

ТРОМБОЕМБОЛІЯ ЛЕГЕНЕВОЇ АРТЕРІЇ

Мета і завдання

Удосконалити знання з етіології, клініки, принципів діагностики та лікування ТЕЛА.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, набір результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження при тромбоемболії легеневої артерії, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "мозковий штурм".

Навчальні питання:

1. Визначення тромбоемболії легеневої артерії.
2. Етіологія та патогенез тромбоемболії легеневої артерії.
3. Клінічні симптоми тромбоемболії легеневої артерії.
4. Оцінка клінічної імовірності ТЕЛА (шкала Wells, Женевська шкала).
5. ЕКГ-ознаки ТЕЛА.
6. Діагностичний алгоритм для пацієнтів з високим ризиком ТЕЛА (із шоком або гіпотонією).
7. Діагностичний алгоритм для пацієнтів із невисоким ризиком ТЕЛА (без шоку або гіпотонії).
8. Клінічний перебіг ТЕЛА.
9. Варіанти клінічного перебігу ТЕЛА.
10. Диференціальна діагностика ТЕЛА.
11. Формулювання діагнозу ТЕЛА.
12. Принципи лікування ТЕЛА.

Практичні навички

Знати алгоритм діагностики та лікування ТЕЛА.

Вміти своєчасно розпізнати тромбоемболію легеневої артерії та призначати лікування.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. *2014 ESC Guidelines on the diagnosis and management of acute pulmonary embolism: The Task Force for the Diagnosis and Management of Acute Pulmonary Embolism of the European Society of Cardiology (ESC) / S.V. Konstantinides, A. Torbicki, G. Agnelli et al. European Heart Journal, 2014. – Vol. 35, Issue 43, P. 3033–3080.*
2. *2019 ESC Guidelines for the diagnosis and management of acute pulmonary embolism developed in collaboration with the European Respiratory Society (ERS) / Task Force Members: S.V. Konstantinides, G. Meyer, C. Becattini, et al. European Respiratory Journal, 2019, 1901647; DOI: 10.1183/13993003.01647-2019*
3. *Скибчик В. А., Соломенчук Т. М. Практичні аспекти сучасної кардіології. Видання 2, доповнене.— Львів: Мс, 2019. — 424 с.*

4. Скибчик В.А., Скибчик Я.В. Клінічна електрокардіографія для професіоналів. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2021. – 568 с.
5. Скибчик В.А., Скибчик Я.В. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології. – Видання 3-є, виправлене. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2021. – 164с.
6. Тромбоемболія легеневої артерії. Клінічна настанова, заснована на доказах / За ред. Нетяженко В.З. та ін. – Київ, 2016. – 103 с.
7. Діагностика та лікування гострої тромбоемболії легеневої артерії. Витяг із рекомендацій (2016). О.М. Пархоменко, К.М. Амосова, Г.В. Дзяк та ін. Клінічні випадки та сценарії у невідкладній кардіології, 2019. – С. 128-132.
8. Функціональна діагностика / за ред. О. Жарінова, Ю. Іваніва, В. Куця. – К.: Четверта хвиля, 2021. – 784 с.
9. Настанова з кардіології / За ред. В.М. Коваленка. – Київ: Моріон, 2009. – 1368 с.

СИНДРОМ СЛАБКСТІ СИНУСОВОГО ВУЗЛА. ЕЛЕКТРОКАРДІОСТИМУЛЯЦІЯ

Мета і завдання

Удосконалити знання з діагностика та надання допомоги пацієнтам за наявності брадиаритмій і блоkad, синдромі слабкості синусового вузла (СССВ), електрокардіостимуляції.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, тематичні електрокардіограми, набір результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження, тестові завдання та ситуаційні задачі на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "круглий стіл".

Навчальні питання:

1. Синусова брадикардія (причини, ЕКГ-ознаки, клінічне значення, лікування).
2. Синоатріальні блокади I, II та III ступеня (диференційна діагностика, клінічне значення, лікування).
3. Атріовентрикулярна блокада I ступеня.
4. Атріовентрикулярна блокада II ступеня (Мобітц I, Мобітц II, високоступенева АВ-блокада II ступеня).
5. Атріовентрикулярна блокада III ступеня (повна).
6. Основні ускладнення повної АВ-блокади та принципи лікування.
7. Синдром Фредеріка (причини, ЕКГ-ознаки, клінічне значення, лікування).
8. Синоатріальна блокада 2 ступеня 1 типу.
9. Синоатріальна блокада 2 ступеня 2 типу
10. Синдром слабкості синусового вузла (клінічні та ЕКГ прояви).
11. Брадикардитична форма фібриляції передсердь.
10. Електрокардіостимуляція: визначення поняття, мета, варіанти.
11. Функції сучасних електрокардіостимуляторів (ЕКС).
12. Класифікація ЕКС (однокамерні, двокамерні, трикамерні, «безелектродний» ЕКС).
13. Класифікація режимів роботи штучного водія ритму (ШВР).
14. Вид шлуночкових комплексів на ЕКГ при електрокардіостимуляції.
15. Синдром кардіостимулятора («пейсмейкерний синдром»).
16. Порушення роботи ЕКС.
17. Ускладнення електрокардіостимуляції.
18. Європейські настанови з кардіостимуляції та кардіоресинхронізуючої терапії 2021 року.

Практичні навичк

Знати причини, клінічні прояви, класифікацію, діагностику, диференційну діагностику, методи лікування пацієнтів брадиаритміями та блокадами. Знати покази до встановлення штучного водія ритму.

Вміти діагностувати брадиаритмії і блокади, СССВ, консультувати та проводити відповідне лікування.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Денисюк В.І., Мороз В.М., Денисюк О.В. *Аритмії та блокади серця: 30-річний науково практичний досвід вивчення порушень ритму серця з урахуванням рекомендацій доказової медицини; Практичне керівництво* / Київ: Центр ДЗК, 2017 – 560 с.
2. *Функціональна діагностика: Підручник для лікарів –інтернів та лікарів – слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України* / За ред. О.Й. Жарінова, Ю.А. Іваніва, В.О. Куця. – Київ : Четверта хвиля, 2018. – 736 с.
3. Скибчик В.А., Скибчик Я.В. *Клінічна електрокардіографія для професіоналів.* – Львів. 2021. – 568 с.
4. Скибчик В.А, Скибчик Я.В. *Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології.* – Видання 3-є, виправлене. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2021. – 164с.
5. Шумаков В.О., Тащук В.К. *Електрокардіографія. Основи діагностики : монографія.* – К.: Четверта хвиля, 2014. – 248 с.
6. Жарінов О.Й., Куць В.О., Верещніков Г.П., Серова О.Д. *Практикум з електрокардіографії.* – Львів: Видавництво МС, 2014. – 268с.
7. *Настанова з кардіології* / За ред. В.М. Коваленка. – Київ: Моріон, 2009. – 1368 с.
8. *Основи кардіології: Принципы и приктика (2-е изд.)* / Под ред. проф. Клива Розендорффа. – Львов: Медицина світу, 2007. – С. 121-130.
9. *2021 ESC Guidelines cardiac pacing and cardiac resynchronization therapy // European Heart Journal.* – 2021. – V. 42 – P.3427-3520.

ГОСТРА СУДИННА НЕДОСТАТНІСТЬ: КЛАСИФІКАЦІЯ, КЛІНІКА, НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА

Мета і завдання

Удосконалити знання з діагностики та невідкладної допомоги при гострій судинній недостатності.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, тестові завдання та ситуаційні задачі по даній темі.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "мозковий штурм".

Навчальні питання:

1. Визначення поняття гострої судинної недостатності
2. Патогенез гострої судинної недостатності
3. Клінічні прояви різних типів колапсу
4. Клінічні прояви непритомності, види непритомності.
5. Диференційна діагностика між гострою судинною недостатністю і гострою серцевою недостатністю.

6. Невідкладна допомога при колапсі.
7. Невідкладна допомога при непритомності.

Практичні навички

Знати алгоритм діагностики і надання невідкладної допомоги при гострій судинній недостатності.

Вміти своєчасно діагностувати і надати невідкладну допомогу при гострій судинній недостатності.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Заремба Є.Х., Кияк Ю.Г., Бабиніна Л.Я. та ін. Кардіологія для сімейних лікарів: навчальний посібник / за ред. Є.Х. Заремби. – К.: 2011. – 532 с.
2. Курс лекцій з клінічної кардіології / за ред. проф. В. Й. Целуйко. – К., 2020. – 592 с.
3. Скибчик В.А., Соломенчук Т.М. Практичні аспекти сучасної кардіології. – Львів: Мс, 2017. – 416 с.
4. Внутрішні хвороби. Підручник заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / ред. А. Яремчук-Качмарчик. - Краків : Практ. медицина, 2018. - 1632с.

СИНОАТРІАЛЬНІ І АТРІОВЕНТРИКУЛЯРНІ БЛОКАДИ

Мета і завдання

Удосконалити знання з діагностики та диференціальної діагностики синоатріальних і атріовентрикулярних блокад

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, тематичні електрокардіограми, тестові завдання та ситуаційні задачі на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "мозковий штурм".

Навчальні питання:

1. Синоатріальні блокади: найчастіші причини; синоатріальна блокада II ступеня.
3. Синоатріальна блокада III ступеня. Замісні ритми.
4. Міжпередсердна (внутрішньопередсердна) блокада.
5. Атріовентрикулярні блокади: класифікація.
3. Атріовентрикулярна блокада I ступеня.
4. Атріовентрикулярна блокада II ступеня (Мобітц I, Мобітц II, високоступенева АВ-блокада II ступеня).
5. Атріовентрикулярна блокада III ступеня (повна); синдром Ерлангера.
6. Проксимальна та дистальна форми атріовентрикулярних блокад.
7. Синдром Фредеріка. Синдром Морган'ї-Адамса-Стокса.
8. Клінічне значення атріовентрикулярних блокад.

Практичні навички

Знати критерії діагностики за наявності порушень провідності серця.

Вміти діагностувати порушення провідності серця.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. Денисюк В.І., Мороз В.М., Денисюк О.В. Аритмії та блокади серця: 30-річний науково-практичний досвід вивчення порушень ритму серця з урахуванням рекомендацій доказової медицини; Практичне керівництво / Київ: Центр ДЗК, 2017 – 560 с.
2. Заремба Є.Х., Кияк Ю.Г., Бабиніна Л.Я. та ін. Кардіологія для сімейних лікарів: навчальний посібник / за ред. Є.Х. Заремби. – К.: 2011. – 532 с.
3. Скибчик В.А., Скибчик Я.В. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології. – Київ: ТОВ «Люди в білому», 2014. – 154 с.
4. Скибчик В.А., Скибчик Я.В. Клінічна електрокардіографія для професіоналів. – Львів, 2021. – 568 с.
5. Скибчик В.А., Соломенчук Т.М. Практичні аспекти сучасної кардіології. – Львів: Мс, 2017. – 416 с.
6. Функціональна діагностика» Підручник для лікарів –інтернів та лікарів – слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України / За ред. О. Жарінова, Ю. Іваніва, В. Куця. – К., «Четверта хвиля», 2021. – 784 с.
7. Шумаков В.О., Тащук В.К. Електрокардіографія. Основи діагностики : монографія. – К. : Четверта хвиля, 2014. – 248 с.

КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ АНТИАРИТМІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ

Мета і завдання

Поглибити знання про механізм дії, покази, протипокази до застосування антиаритмічних препаратів.

Місце заняття

Навчальна кімната, базові відділення.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, історії хвороби, тематичні електрокардіограми, інструкції до лікарських засобів, набір тестових завдань та ситуаційних задач на відповідну тему.

Форма проведення заняття: дискусія, розгорнута бесіда, "мозковий штурм".

Навчальні питання:

1. Класифікація антиаритмічних препаратів.
2. Механізм дії антиаритмічних препаратів.
3. Фармакокінетичні властивості антиаритмічних препаратів.
4. Терапевтичне застосування антиаритмічних препаратів.
5. Побічні ефекти антиаритмічних препаратів.
6. Взаємодія антиаритмічних препаратів.
7. Ускладнення при застосуванні антиаритмічних препаратів.
8. Застосування антиаритмічних препаратів при суправентрикулярних аритміях.
9. Застосування антиаритмічних препаратів при шлуночкових аритміях.
10. Особливості лікування аритмій з рідким шлуночковим ритмом.
11. Особливості антиаритмічної терапії при синдромі тахі-, брадикардії.
12. Застосування антиаритмічних препаратів при додаткових шляхах проведення імпульсу.
13. Застосування антиаритмічних препаратів у хворих з продовженою фазою реполяризації.
14. Застосування серцевих глікозидів у хворих з порушеннями серцевого ритму.
15. Аритмогенний ефект антиаритмічних препаратів.
16. Ранні ознаки появи шлуночкової пароксизмальної тахікардії, тремтіння і фібриляції шлуночків при застосуванні антиаритмічних засобів.
17. Застосування поєднаних комбінацій антиаритміків при різних формах аритмій.

Практичні навички

Знати механізм дії, покази, протипокази до застосування антиаритмічних препаратів.

Вміти ефективно призначати антиаритмічні препарати при різних формах аритмій.

Самостійна робота

1. Вивчення рекомендованої літератури.
2. Курація тематичних хворих.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Фармакологія: підручник для студ. мед. ф-тів вищих навч. закл. / І. С. Чекман, Н. О. Горчакова, Л. І. Казак [та ін.]; За ред. І. С. Чекман. – Вид. 4-те, випр. та доопрац. – Вінниця : Нова книга, 2017. – 786 с.*
2. *Фармакологія: підручник для студ. мед. ф-тів вищих навч. закл. / І.В. Коваль, Т. В. Казанюк. – Вид. 8-те, випр. та доопрац. – Медицина, 2018. – 552 с.*
3. *Клінічна фармакологія: Підручник / О.М. Біловола, О.Ф. Возіанов, І.К. Латогуз, В.Ф. Москаленко, А.Я. Циганенко; За ред. О.М. Біловола, І.К. Латогуза і А. Я. Циганенка: У 2 т. – К.: Здоров'я, 2005. – Т.1.- 608 с.; Т.2 – 684 с.*
4. *Кардіологія для сімейних лікарів: навчальний посібник. Є.Х. Заремба, Ю.Г. Кияк, Л.Я. Бабиніна та ін.; за ред. Є.Х. Заремби. – К.: Поліграфіст, 2011. - 532 с.*
5. *Сімейна медицина: У 5 т. Т. 1. Внутрішні хвороби: у 2 кн. Кн. 2. Хвороби органів травлення. Хвороби нирок і сечовивідних шляхів. Хвороби органів кровотворення. Експертиза працездатності при патології внутрішніх органів / під ред. В. Г. Передерія, Є. Х. Заремби.- К. : Здоров'я, 2006.- 568 с.*
6. *Практичні аспекти сучасної кардіології. – Скибчик В.А., Соломенчук Т.М. Львів: Мс, 2017. – 416 с.*
7. *Скибчик В.А, Скибчик Я.В. Електрокардіографічна діагностика і лікування в невідкладній кардіології. – Видання 3-є, виправлене. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2021. – 164с.*
8. *Essentials of Medical Pharmacology by K.D. Tripathi 8th Editions – 2018. – 880p.*